

Analiza informacijskih potreba i načina uporabe informacijskih izvora na uzorku liječnika hrvatske kliničke bolnice

Markulin, Helena

Source / Izvornik: **Liječnički vjesnik, 2014, 136, 256 - 260**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:105:496516>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

Repository / Repozitorij:

[Dr Med - University of Zagreb School of Medicine Digital Repository](#)

kortikoida znatno poboljšavaju ishod bolesnika te je stoga bitno pravodobno prepoznati i dijagnosticirati temporalni arteritis.

LITERATURA

1. Neumminghof DM, Hunder GG, Christianson TJ, McClelland RL, Matteson EL. Incidence and predictors of large-artery complication in patients with giant cell arteritis: a population-based study over 50 years. *Arthritis Rheum* 2003;48(12):3522–31.
2. Gabriel SE, Espy M, Erdman DD, Bjornsson J, Smith TF, Hunder GG. The role of Parvovirus B19 in the pathogenesis of giant cell arteritis. *Arthritis Rheum* 1999;42(6):1255–8.
3. Nordborg C, Nordborg E, Petursdottir V i sur. Search for Varicella zoster virus in giant cell arteritis. *Ann Neurol* 1998;44(3):413–4.
4. Rimeti G, Blasi F, Cosentini R i sur. Temporal arteritis associated with Chlamydia pneumoniae DNA detected in an arterial specimen. *J Rheumatol* 2001;28(11):1738–9.
5. Grant SW, Underhill HC, Atkin P. Giant cell arteritis affecting tongue: a case report and review of the literature. *Dent Update* 2013;40(8):669–70, 673–4, 677.
6. Finsterer J. Systemic and non-systemic vasculitis affecting the peripheral nerves. *Acta Neurol Belg* 2009;109(2):100–13.
7. Morović-Vergles J, Pukšić S, Gračanin A. Vaskulitisi velikih krvnih žila. *Reumatizam* 2013;60(2)35–37.
8. Diamantopoulos AP, Haugeberg G, Hetland H, Soldal DM, Bie R, Mykelbust G. Diagnostic value of color doppler ultrasonography of temporal arteries and large vessels in giant cell arteritis: a consecutive case series. *Arthritis Care Res* 2014;66(1):113–9.
9. Ness T, Bley TA, Schmidt WA, Lamprecht P. The diagnosis and treatment of giant cell arteritis. *Dtsch Arztebl Int* 2013;110(21):376–85.
10. Gonzalez-Gay MA, Vazquez-Rodriguez TR, Lopez-Diaz MJ i sur. Epidemiology of giant cell arteritis and polymyalgia rheumatica. *Arthritis Rheum* 2009;61(10):1454–61.
11. Baldursson O, Steinsson K, Bjornsson J i sur. Giant cell arteritis in Iceland. An epidemiologic and histopathologic analysis. *Arthritis Rheum* 1994;37(7):1007–12.
12. Salvarani C, Cantini F, Boiardi L, Hunder GG. Polymyalgia rheumatica and giant-cell arteritis. *N Engl J Med* 2002;347(4):261–71.
13. Tovilla-Canales J. Ocular manifestations of giant cell arteritis. *Curr Opin Ophthalmol* 1998;9(6):73–9.
14. Vaith P, Bley T. Primär systemische Vaskulitiden-grosse Gefäße. U: Peter HH, Pichler WJ, Müller-Ladner i sur. *Klinische Immunologie*. München: Urban&Fischer; 2012, str. 363–9.
15. Amor-Dorado JC, Llorca J, Garcia-Porrúa C, Costa C, Perez-Fernandez N, Gonzalez-Gay MA. Audiovestibular manifestations in giant cell arteritis: a prospective study. *Medicine (Baltimore)* 2003;82(1):13–26.
16. Ness T, Bley TA, Schmidt WA, Lamprecht P. The diagnosis and treatment of giant cell arteritis. *Dtsch Arztebl Int* 2013;110(11):376–85.
17. Schmidt WA, Kraft HE, Vorpahl K, Volker L, Gromnica-Ihle EJ. Color duplex ultrasonography in the diagnosis of temporal arteritis. *N Engl J Med* 1997;337:1336–42.
18. Pipitone N, Versari A, Saivarani C. Role of imaging studies in the diagnosis and follow-up of large vessel vasculitis: an update. *Rheumatology (Oxford)* 2008;47(4):403–8.
19. Parikh M, Miller NR, Lee AG i sur. Prevalence of a normal C-reactive protein with an elevated erythrocyte sedimentation rate in biopsy proven giant cell arteritis. *Ophthalmology* 2006;113:1842–5.
20. Novak S. Liječenje vaskulitisa. *Reumatizam* 2013;60(2):47–54.
21. Hunder GG. Giant cell arteritis and polymyalgia rheumatica. U: Kelly WN, Harris ED, Ruddy S, Sledge CB, ur. *Textbook of Rheumatology*, 5. izd. Philadelphia: WB Saunders; 1996, str. 280–285.
22. Narvaez J, Bernad B, Roig-Vilaseca D i sur. Influence of previous corticosteroid therapy on temporal artery biopsy yield in giant cell arteritis. *Semin Arthritis Rheum* 2007;37(1):13–9.
23. Lundberg I, Hedfors E. Restricted dose and duration of corticosteroid treatment in patients with polymyalgia rheumatica and temporal arteritis. *J Rheumatol* 1990;17(10):1340–5.
24. Kyle V, Hazleman BL. Treatment of polymyalgia rheumatica and giant cell arteritis. II. Relation between steroid dose and steroid associated side effects. *Ann Rheum Dis* 1989;48(8):662–6.
25. Hunder GG, Sheps SG, Allen GL, Joyce JW. Daily and alternate-day corticosteroid regimens in treatment of giant cell arteritis: comparison in a prospective study. *Ann Intern Med* 1975;82(5):613–7.
26. Hunder G. Vasculitis: diagnosis and therapy. *Am J Med* 1996;26;100(2):37–45.
27. Hayreh SS, Zimmerman B, Kardon RH. Visual improvement with corticosteroid therapy in giant cell arteritis. Report of a large study and review of literature. *Acta Ophthalmol Scand* 2002;80(4):355–67.

ANALIZA INFORMACIJSKIH POTREBA I NAČINA UPORABE INFORMACIJSKIH IZVORA NA UZORKU LIJEČNIKA HRVATSKE KLINIČKE BOLNICE

INFORMATION SEEKING BEHAVIOR AND USE OF INFORMATION RESOURCES AMONG PHYSICIANS IN A CROATIAN CLINICAL HOSPITAL

HELENA MARKULIN*

Deskriptori: Ponašanje pri traženju informacija; Bolnički liječnici – statistički podatci; Pristup informacijama; Faktografske baze podataka – korištenje; Hrvatska

Sažetak. Liječnici se svakodnevno suočavaju s teškom zadaćom donošenja kliničkih odluka. Koliko će uspješno ispuniti tu zadaću uvelike ovisi o vrijednosti i dostupnosti medicinskih informacija. Da bi se dobio odgovor na pitanje koje su informacijske potrebe i navike liječnika, provedeno je istraživanje u jednoj hrvatskoj kliničkoj bolnici. Istraživanje je provedeno od siječnja 2008. godine do listopada 2009. godine na prigodnom uzorku. Anketni upitnik popunila su ukupno 303 ispitanika. Istraživanje je pokazalo: kada trebaju potpuno novu informaciju, većina ispitanika (56,1%) koristi se medicinskim knjigama i časopisima, 19,5% ispitanika traži mišljenje kolega, a svega 6,7% ispitanika koristi se medicinskim bazama podataka. Nadalje, čak se 62,4% ispitanika uopće ne koristi medicinskim bazama podataka, a samo se 33,9% ispitanika

* Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Središnja medicinska knjižnica (dr. sc. Helena Markulin, dipl. knjižničar)

Adresa za dopisivanje: Dr. sc. H. Markulin, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Središnja medicinska knjižnica, Šalata 3, 10000 Zagreb, e-mail: hemark@mef.hr

Primljeno 1. ožujka 2014., prihvaćeno 22. rujna 2014.

služi medicinskom bazom podataka Medline. Rezultati ovog istraživanja pokazuju, također, da ispitanici ne samo da slabo rabe (svega 3,3% ispitanika pretražuje Cochrane Library) već i nedovoljno poznaju specijalizirane informacijske izvore medicine utemeljene na znanstvenim dokazima.

Descriptors: Information seeking behavior; Medical staff, hospital – statistics and numerical data; Access to information; Databases, factual – utilization; Croatia

Summary. Physicians are daily faced with the difficult task of clinical decision making. To successfully fulfill this task physicians depend on the availability of high value medical information. In order to determine information needs and information seeking behavior among physicians, a research was conducted between January 2008 and October 2009, using a convenience sample. The questionnaire was filled out by a total of 303 respondents in a Croatian university hospital. Research has shown that when they need a new medical information, the majority of respondents (56.1%) used books and journals, 19.5% of respondents sought opinion from a colleague, and only 6.7% of respondents used medical database. Furthermore, 62.4% of respondents did not use medical databases, and only 33.9% of respondents used Medline. The results of this research indicate, that the respondents had low level of awareness and use of EBM resources (only 3.3% of respondents used The Cochrane Library).

Liječ Vjesn 2014;136:256–260

Za medicinu koja je s jedne strane znanje o zdravlju, a s druge vještina njegova održavanja oduvijek je bilo ključno raspolagati točnom informacijom, i to u pravo vrijeme.¹ To je posebno važno danas kad medicinu obilježavaju: intenzivna znanstvena istraživanja, grananje i specijalizacija, pojava novih znanstvenih disciplina te interdisciplinarni i multidisciplinarni pristup rješavanju problema.² Veliki prirast broja informacija uvjetovani time razlog je i porastu broja informacijskih izvora koji tu informaciju prenose. Prema nekim procjenama u medicinskim se časopisima objavi na godinu oko 2 milijuna članaka.³ Haynesovo istraživanje pokazalo je da bi liječnik interne medicine morao čitati svaki dan 19 članaka da bi pratio promjene u svom području.⁴ Golemu produkciju novih informacija prati zastarijevanje postojećih, primjerice, medicinske knjige vrlo brzo zastarijevaju i rijetko daju odgovore na specifična pitanja.^{5,6} S druge strane, u dnevnom radu liječnik treba »novu« medicinsku informaciju, bilo da se radi o dijagnostičkom postupku, terapiji ili prevenciji, dvaput za svakoga trećeg bolesnika koji posjeti njegovu ambulantu.⁷ Svoje znanje liječnici trebaju, dakle, stalno dopunjavati i obnavljati novim informacijama.⁸ Brojna istraživanja pokazuju da liječnici žele doći do medicinske informacije brzo, uz što manje utrošenog vremena za pretraživanje informacijskih izvora.^{9–11} U traženju informacija oslanjaju se najviše na mišljenje kolega te na informacije iz knjiga i časopisa, a rijetko se koriste medicinskim bazama podataka.^{12–14} Izbor informacijskog izvora ovisi o dostupnosti te individualnoj percepciji kvalitete informacijskog izvora.⁷

Da bi se dobio odgovor na pitanje koje su informacijske potrebe i navike hrvatskih liječnika koji rade u kliničkim bolnicama, provedeno je istraživanje koje je imalo za cilj utvrditi način na koji liječnici dolaze do relevantnih medicinskih informacija te odrediti lokalni obrazac uporabe medicinskih informacijskih izvora.

Metode

Za potrebe istraživanja izrađen je anketni upitnik, koji je sadržavao 18 pitanja zatvorenog tipa. Upitnik je imao dva dijela: skupinu općih pitanja (npr. spol, dob, stručni status, radno mjesto i sl.) i skupinu specifičnih pitanja (primjerice, pristup internetu, pitanja vezana uz način komunikacije u medicinskoj zajednici, pitanja vezana uz poznavanje i uporabu medicinskih informacijskih izvora). Istraživanje je provedeno u razdoblju od siječnja 2008. godine do listopada 2009. godine, i to u jednoj hrvatskoj kliničkoj bolnici, u

kojoj su tada bila zaposlena 773 liječnika od ukupno 2.843 zdravstvena djelatnika.* Sudjelovanje u anketi bilo je dobrovoljno i anonimno. Ispitivanje je provedeno na prigodnom uzorku. Obradba podataka provedena je postupcima deskriptivne statistike, a rezultati su prikazani numerički i grafički.

Rezultati

Anketni upitnik popunila su ukupno 303 ispitanika, i to 61,1% (185/303) muškaraca i 38,9% (118/303) žena. Najviše ispitanika bilo je u dobi od 31 do 40 godina (82/303, 27,1%). Prema stručnom statusu najviše je bilo specijalista (195/303, 64,4%), a gotovo trećina ispitanika (97/303, 32%) imala je i jedno od nastavnih zvanja (tablica 1.).

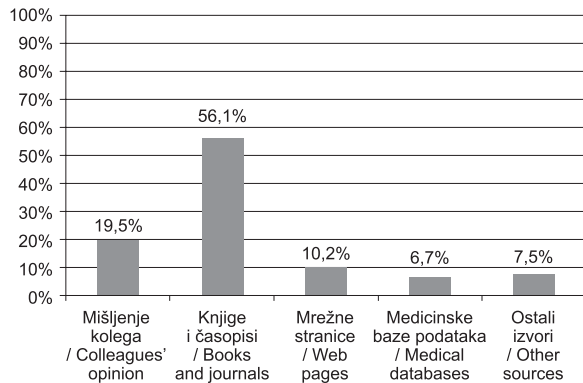
Tablica 1. Obilježja ispitanika (N = 303)
Table 1. Characteristics of respondents (N = 303)

Obilježja/Characteristics	N	%
Spol/Gender		
Žene/Female	118	38,9
Muškarci/Male	185	61,1
Dob/Age		
25 – 30	73	24,1
31 – 40	82	27,1
41 – 50	77	25,4
≥ 51	71	23,4
Stručni status/Education		
Specijalist/Specialist	195	64,4
Specijalizant/Resident	75	24,8
Dr. med./M.D.	24	7,9
Medicinska sestra/Nurse	9	2,9
Akademski status/Academic status		
Asistent/Instructor	12	3,9
Docent/Ass. Professor	25	8,3
Profesor/Professor	60	19,8
Radno mjesto/Workplace		
Ambulanta/Outpatient clinic	11	3,6
Bolnica/Hospital	195	64,4
Bolnica i fakultet /Hospital and School of Medicine	97	32

Pristup internetu imalo je čak 99% (300/303) ispitanika, i to 84,8% (257/303) na radnome mjestu i kod kuće, 8,6% (26/303) samo na radnome mjestu, a 5,6% (17/303) samo kod kuće.

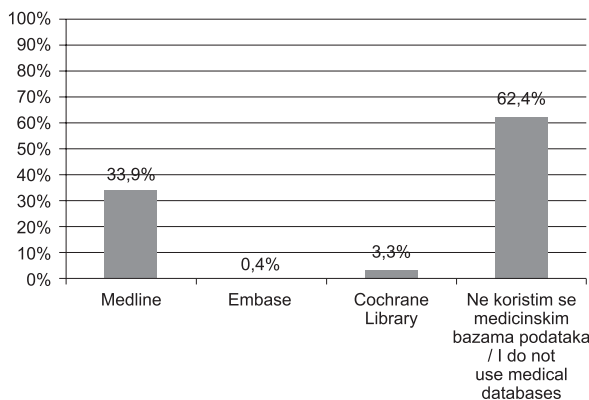
Kada trebaju potpuno novu informaciju, za 56,1% (170/303) ispitanika medicinske knjige i časopisi u tiskanom

* Izvor: Hrvatski zdravstvenostatistički ljetopis za 2008. godinu.

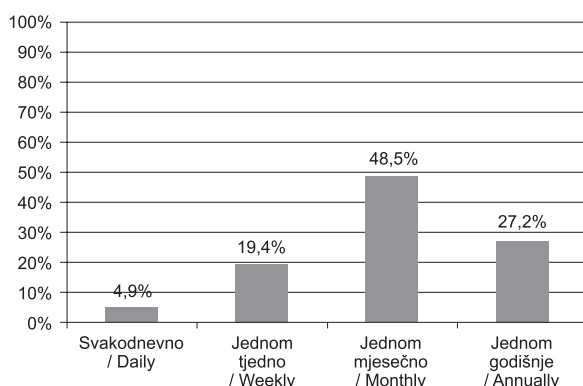
Slika 1. Prvi izbor informacijskog izvora za pronalaženje medicinske informacije (N = 303)

Figure 1. First choice source for searching medical information (N = 303)

Slika 2. Korištenje medicinskim bazama podataka (N = 303)

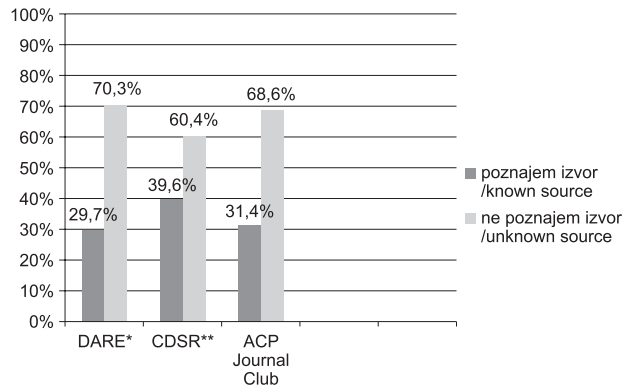
Figure 2. Use of medical database (N = 303)

Slika 3. Učestalost uporabe Medline baze podataka (N = 103)

Figure 3. Frequency of use of Medline database (N = 103)

obliku prvi su izbor. Nadalje, 19,5% (59/303) ispitanika traži mišljenje kolega, 10,2% (31/303) rabi mrežne stranice s medicinskim informacijama, a svega 6,7% (20/303) ispitanika pretražuje medicinske baze podataka (slika 1.). Usporedba najmlađe i najstarije skupine ispitanika pokazala je značajnu razliku među skupinama. Ispitanici mlađe životne dobi, od 25 do 30 godina, kada trebaju potpuno novu informaciju, uglavnom traže mišljenje kolega (38/73, 52,1%), zatim pretražuju mrežne stranice s medicinskim informa-

Slika 4. Poznavanje specijaliziranih informacijskih izvora medicine utemeljene na znanstvenim dokazima (N = 303)

Figure 4. Respondents' awareness of EBM resources (N = 303)

* DARE (Database of Abstracts of Reviews of Effects)
** Cochrane Database of Systematic Reviews (CDSR)

cijama (15/73, 20,5%), a svega 13,7% (10/78) ispitanika koristi se knjigama i časopisima. S druge strane, svi ispitanici stariji od 50 godina, kada trebaju potpuno novu informaciju, traže je u knjigama i časopisima. Valja istaknuti da su u ovom istraživanju ispitanici odgovarali samo na pitanje koji je prvi izbor od ponuđenih informacijskih izvora te dodatno korištenje ostalim informacijskim izvorima nije analizirano.

Na pitanje vezano uz korištenje medicinskim bazama podataka 33,9% (103/303) ispitanika odgovorilo je da se koristi medicinskom bazom podataka *Medline*, a čak 62,4% (189/303) ispitanika uopće se ne služi medicinskim bazama podataka (slika 2.). Što se tiče učestalosti uporabe baze podataka *Medline*, većina ispitanika pretražuje bazu podataka mjesečno (50/103, 48,5%), a samo mali broj ispitanika svakodnevno (5/103, 4,9%) (slika 3.). Usporedbom odgovora najmlađe i najstarije skupine ispitanika utvrđeno je da se većina ispitanika mlađe životne dobi koristi bazom podataka *Medline* (82,2% prema 18,3%).

Odgovori na pitanje vezano uz poznavanje specijaliziranih informacijskih izvora medicine utemeljene na znanstvenim dokazima* pokazali su da čak 60,4% (183/303) ispitanika ne poznaje bazu podataka *Cochrane Database of Systematic Reviews* (CDSR), 70,3% (213/303) ispitanika ne poznaje DARE (*Database of Abstracts of Reviews of Effects*), a 68,6% (208/303) ispitanika ne poznaje *ACP Journal Club* (slika 4.).

Rasprava

Istraživanje je pokazalo: kada trebaju potpuno novu informaciju, većina ispitanika (56,1%) koristi se medicinskim knjigama i časopisima, 19,5% ispitanika traži mišljenje kolega, a svega 6,7% ispitanika kao prvi izvor rabi medicinske baze podataka. Potrebno je istaknuti da se različite mrežne stranice s medicinskim informacijama češće upotrebljavaju nego specijalizirane medicinske baze podataka. Razlog vjerojatno leži u činjenici da liječnici jednostavnim pristupom mrežnim stranicama s medicinskim informacijama brzo dolaze do traženog odgovora, za razliku od medicinskih baza podataka koje zahtijevaju određenu vještinu i znanje u pretraživanju.¹⁵ Analiza relevantne literature potvrđuje navedene rezultate. Unatoč promjenama u informacijske mo-

* Prema engl. *EBM resources*; evidence-based medicine resources.

delu priopćavanja medicinskih informacija, razvojem informacijsko-komunikacijske tehnologije i pojavom različitih medicinskih informacijskih izvora, liječnici se u traženju odgovora na klinička pitanja i dalje najčešće koriste knjigama i časopisima te se oslanjaju na mišljenje kolega. Radi se o tradicionalnom obrascu traženja informacija, koji ne može potpuno osigurati pristup probranim, ocijenjenim i znanstveno utemeljenim medicinskim informacijama.^{3,13–14,16–19}

Usporedbom najmlađe i najstarije skupine ispitanika uočene su razlike u načinu traženja nove informacije. Dok se mlađi ispitanici uglavnom oslanjaju na mišljenje kolega, zatim na mrežne stranice s medicinskim informacijama, a najmanje se koriste knjigama i časopisima, svi ispitanici stariji od 50 godina rabe knjige i časopise kao prvi izbor. Ti podatci odgovaraju rezultatima istraživanja liječnika kliničke bolnice u Danskoj, koji pokazuju da mlađi liječnici najčešće traže mišljenje kolega, dok stariji liječnici kao prvi informacijski izvor rabe časopise.³ Naime, zbog nedostatka kliničkog iskustva mlađi liječnici oslanjaju se na mišljenje kolega ne samo kao na izvor informacija već i za potvrdu vlastitog mišljenja, dok kod starijih liječnika nije tako. Međutim, prema istraživanju Gruppna i suradnika kliničko iskustvo nije presudan čimbenik pri izboru medicinskog informacijskog izvora. Razlike u odabiru informacijskog izvora između mlađih i starijih liječnika proizlaze iz razlika u načinu obrazovanja, kao i različitog pristupa informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji i time novim informacijskim izvorima.²⁰

Rezultati ovog istraživanja pokazali su da se čak 62,4% ispitanika uopće ne koristi medicinskim bazama podataka. Među ispitanicima koji se njima koriste većina pretražuje bazu podataka *Medline*, što potvrđuju i rezultati brojnih istraživanja.^{13,14,21,22} Nadalje, istraživanje je nedvojbeno pokazalo da ispitanici ne samo da slabo rabe (svega 3,3% ispitanika pretražuje *Cochrane Library*) već i nedovoljno poznaju specijalizirane informacijske izvore medicine utemeljene na znanstvenim dokazima. I prema istraživanju Novak i suradnika, u kojemu su ispitivani liječnici u četiri hrvatske kliničke bolnice, utvrđeno je da 55% ispitanika poznaje *Cochrane Library*, ali se samo 19% ispitanika koristi tom bazom podataka, i to uglavnom mjesečno.²³ Kako je na temelju nacionalnoga konzorcijskog ugovora* svim hrvatskim bolnicama osiguran pristup komercijalnim bazama podataka *Cochrane Library* i *ACP Journal Club*, može začuditi nedovoljno korištenje tim specijaliziranim informacijskim izvorima medicine utemeljene na znanstvenim dokazima. Naime, radi se o informacijskim izvorima koji na najbolji način sažimaju i sintetiziraju dokaze iz primarnih i sekundarnih izvora te sadržavaju medicinske informacije visoke kvalitete. Koji su razlozi nedovoljnog korištenja navedenim informacijskim izvorima tek treba utvrditi.

Nalazi autora iz drugih zemalja su različiti. Prema rezultatima istraživanja provedenog u Australiji na Novom Zelandu većina ispitanika ne poznaje baze podataka DARE (*Database of Abstracts of Reviews of Effects*) i *ACP Journal Club*, a samo ih 8% rabi *Cochrane Library* pri donošenju kliničke odluke.²⁴ Usporedna analiza informacijskih potreba liječnika u Velikoj Britaniji, Kanadi i SAD-u pokazala je da se liječnici rijetko koriste bazom podataka DARE (*Database of Abstracts of Reviews of Effects*), ali zato u visokom postotku rabe *Cochrane Database of Systematic Reviews* (CDSR).²¹

* Ugovor sklopljen između Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i Walters Kluwer/Ovid SP.

U svakodnevnome kliničkom postupku većina liječnika traži odgovor samo na manji dio pitanja^{7,25,26} te donose kliničku odluku i onda kad nisu našli zadovoljavajući odgovor, ako ocijene da to zahtijeva težina kliničkog problema.²⁷ Ne smije se zanemariti podatak da danas bolesnici imaju omogućen pristup i više vremena za pretraživanje medicinskih informacijskih izvora i nije rijetkost da bolesnik upozorava svog liječnika na nova saznanja u svezi sa svojom bolešću.^{28,29} Dva su glavna razloga koja određuju liječnički obrazac traženja informacija: a) nedostatak vremena za traženje informacija;^{9–11} b) nedostatak vještine i iskustva u pretraživanju informacijskih izvora.^{25,30–32} Dostupnost informacijsko-komunikacijske tehnologije i izravni pristup različitim medicinskim informacijskim izvorima na radnome mjestu, programi izobrazbe koji bi povećali informacijsku kompetenciju te djelotvorna usluga medicinskog knjižničara mogli bi pomoći liječnicima da brzo i jednostavno dođu do relevantnih medicinskih informacija.

Kao moguća ograničenja ovog istraživanja nameću se pitanja vezana uz reprezentativnost uzorka i vremenskog okvira kada se istraživanje provodilo. Iako istraživanje nije provedeno na unaprijed određenom uzorku, demografski podatci pokazuju da uzorak dobro odgovara profilu kliničke bolnice, a i distribucija ispitanika po dobi je ravnomjerna. S obzirom na to da je istraživanje rađeno 2008. i 2009. godine, treba istaknuti da u međuvremenu nije došlo do porasta uporabe medicinskih informacijskih izvora te posljedično značajnih promjena informacijskih navika i potreba liječnika. Potvrda tomu je interno dostupna statistika uporabe medicinskih informacijskih izvora unutar zdravstvenog sustava uključenih u nacionalni konzorcij, prema kojemu je, primjerice, u 2012. godini provedeno samo 4.249 pretraživanja *Cochrane Database of Systematic Reviews*.

Zaključak

Rezultati ovog istraživanja nedvojbeno su pokazali da ispitanici rabe tradicionalni obrazac traženja informacija. Naime, pri traženju odgovora na klinički problem oslanjaju se na mišljenje kolega i na informacije iz medicinskih knjiga i časopisa. Identični informacijski obrazac potvrđen je i u brojnim istraživanjima drugih autora. Rezultati istraživanja nedvojbeno su indikativni, ali se ne mogu poopćiti, nego traže daljnje istraživanje hrvatske liječničke populacije. Tradicionalni obrazac traženja informacija ne osigurava pristup probranim, ažurnim i procijenjenim informacijama, koje su organizirane na drugačiji i nov način. Liječnici se svakodnevno suočavaju s teškom zadaćom donošenja kliničkih odluka. Koliko će uspješno ispuniti tu zadaću uvelike ovisi o vrijednosti i dostupnosti medicinskih informacija na kojima počivaju njihove odluke.

Istraživanje je financirano sredstvima projekta »Prijenos znanstveno utemeljenih dokaza u kliničku praksu« Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske.

LITERATURA

1. Andrew B, Walton G, ur. Managing knowledge in health services. London: Library Association Publishing; 2000.
2. Petrak J, Mavrinac M. Znanstvene informacije u medicini i zdravstvu. U: Kern J, Petrovečki M, ur. Medicinska informatika. Zagreb: Medicinska naklada; 2009, str. 238–59.
3. Oliveri RS, Ghud C, Wille-Jørgensen PA. Hospital doctor's self-rated skills in and use of evidence-based medicine – a questionnaire survey. *J Eval Clin Pract* 2004;10:219–26.
4. Haynes RB. Where's the meat in clinical journals? *ACP J Club* 1993; 119:A22–3.
5. Weatherall DJ, Ledingham JGG, Warrell DA. On dinosaurs and medical textbooks. *Lancet* 1995;346:4–5.

6. *Petrak J.* Traženje medicinskih informacija. U: Marušić M i suradnici. Uvod u znanstveni rad u medicini. Zagreb: Medicinska naklada; 2013, str. 153–5.
7. *Covell DG, Uman GC, Manning PR.* Information needs in office practice: are they being met? *Ann Intern Med* 1985;103:596–9.
8. *Shin JH, Haynes BR, Johnston ME.* Effect of problem-based, self-directed undergraduate education on life-long learning. *CMAJ* 1993;148:969–76.
9. *Ely JW, Osheroff JA, Ebell MH i sur.* Analysis of questions asked by family doctors regarding patient care. *Br Med J* 1999;319:358–61.
10. *Ramos K, Linscheid R, Schafer S.* Real-time information-seeking behavior of residency physicians. *Fam Med* 2003;35:257–60.
11. *Takeshita H, Davis D, Straus, Sharon E.* Clinical evidence at the point of care in acute medicine: a handheld usability case study. U: Proceedings of the Human Factor and Ergonomics Society 46th Annual Meeting. Baltimore; 2002, str. 1409–13.
12. *McKibbin KA, Wilczynski NL, Haynes RB.* What do evidence-based secondary journals tell us about the publication of clinically important articles in primary healthcare journals? *BMC Med* 2004;2:33.
13. *Coumou HCH, Meijman FJ.* How do primary care physicians seek answers to clinical questions? A literature review. *J Med Libr Assoc* 2006;94:55–60.
14. *Davies K, Harrison J.* The information-seeking behaviour of doctors: a review of the evidence. *Health Info Libr J* 2007;24:78–94.
15. *Green ML.* Evidence-based medicine training in internal medicine residency programs a national survey. *J Gen Intern Med* 2000;15:129–33.
16. *McKibbin KA.* Evidence-based practice. *Bull Med Libr Assoc* 1998;86:396–401.
17. *Younger P.* Internet-based information-seeking behaviour amongst doctors and nurses: a short review of the literature. *Health Info Libr J* 2010;27:2–10.
18. *Hider PN, Griffin G, Walker M, Coughlan E.* The information-seeking behavior of clinical staff in a large health care organization. *J Med Libr Assoc* 2009;97:47–50.
19. *Kosteniuk JG, Morgan DG, D'Arcy CK.* Use and perceptions of information among family physicians: sources considered accessible, relevant, and reliable. *J Med Libr Assoc* 2013;101:32–7.
20. *Gruppen LD.* Physician information seeking: improving relevance through research. *Bull Med Libr Assoc* 1990;78:165–72.
21. *Davies KS.* Physicians and their use of information: a survey comparison between the United States, Canada, and the United Kingdom. *J Med Libr Assoc* 2011;99:88–91.
22. *Marshall JG, Sollenberger J, Easterby-Gannett S i sur.* The value of library and information services in patient care: results of a multisite study. *J Med Libr Assoc* 2013;101:38–46.
23. *Novak K, Mirić D, Jurin A i sur.* Awareness and use of evidence-based medicine databases and Cochrane Library among physicians in Croatia. *Croat Med J* 2010;51:157–64.
24. *Veness M, Rikard-Bell G, Ward J.* Views of Australian and New Zealand radiation oncologists and registrars about evidence-based medicine and their access to Internet based sources of evidence. *Australas Radiol* 2003;47:409–15.
25. *Ely JW, Osheroff JA, Chambliss ML, Ebell MH, Rosenbaum ME.* Answering physicians' clinical questions: obstacles and potential solutions. *J Am Med Inform Assoc* 2005;12:217–24.
26. *Gorman PN, Helfand M.* Information seeking in primary care: how physicians choose which clinical questions to pursue and which to leave unanswered. *Med Decis Making* 1995;15:113–9.
27. *Cheng GYT.* A study of clinical questions posed by hospital clinicians. *J Med Libr Assoc* 2004;92:445–58.
28. *Coiera E.* The Internet's challenge to health care provision. *Br Med J* 1996;312:3–4.
29. *Diaz JA, Griffith RA, Ng JJ, Reinert SE, Friedman PD, Moulton AW.* Patient' use of the Internet for medical information. *J Gen Intern Med* 2002;17:180–5.
30. *Campbell R, Ash J.* An evaluation of five bedside information products using a user-centered, task-oriented approach. *J Med Libr Assoc* 2006;94:435–41.
31. *Zwolsman S, te Pas E, Hooft L, Wieringa-de Waard M, van Dijk N.* Barriers to GPs' use of evidence-based medicine: a systematic review. *Br J Gen Pract* 2012;62:e511–21.
32. *Sanders S, Del Mar C.* Clever searching for evidence. *Br Med J* 2005;330:1162–3.

Vijesti News

Hrvatsko društvo za ginekološku endoskopiju HLZ-a

organizira:

15. hrvatski poslijediplomski tečaj ginekološke kirurgije i endoskopije
s međunarodnim sudjelovanjem I. kategorije

»Kurt Semm«

Zabok-Zagreb, od 1. – 5. XII. 2014.

Cijena tečaja: 7600 kn.

Kontakt: prof. dr. sc. Miroslav Kopjar, tel: 091/4240007, e-mail: mkopjar9@gmail.com,
tajnik: dr. Igor Maričić: 098/9061583.

